

Elemzések a gazdasági és társadalompolitikai döntések előkészítéséhez 36.

2002. április

Budapest, 2002. július

Az elemzés a Miniszterelnöki Hivatal megrendelésére készült.

A jelentést készítette: Bernát Anikó

TÁRKI
Társadalomkutatási Intézet Rt.
1112 Budapest, Budaörsi út 45.
Tel.: 309-7676
Fax: 309-7666
E-mail: tarki@tarki.hu
Internet: www.tarki.hu

Összegzés

A TÁRKI 2002. áprilisában nem végzett Omnibusz adatfelvételt, márciusban viszont két ilyen kutatás is zajlott. A Miniszterelnöki Hivatal részére készült áprilisi kutatásra így március 19-24. között került sor. Az adatfelvétel 1519 fős, országos mintán készült. A minta valószínűségi minta, mely többlépcsős, arányosan rétegzett kiválasztással készült. A minta fő jellemzője, hogy minden felnőtt embernek egyenlő volt az esélye arra, hogy ő legyen a válaszadásra felkért személy. A kiválasztott személyek egy részének kiesése (válaszmehtagadások, elköltözések stb.) miatti mintatorzulást négydimenziós (korcsoport, nem, iskolai végzettség, lakóhely) súlyozással korrigálták. A mintavételi eljárásból fakadó hibahatár $\pm 2,6\%$. Ez azt jelenti, hogy – mintavételi okokból – a teljes mintából becsült adatok 95%-os valószínűséggel ennél nagyobb mértékben nem térnek el azoktól, melyeket a teljes népesség megkérdezése esetén regisztrálnánk. A teljes hiba ennél nagyobb lehet az adatfelvétel pontosságának és a kérdésekre adott érvényes válaszok arányának függvényében.

Az adatfelvétel eredményeit az alábbiak szerint összegezhettük:

- Folytatódtak a saját anyagi helyzet és várakozások, valamint az ország gazdasági helyzetének jelenére és jövőjére vonatkozó lakossági vélekedések mögött meghúzódó fő tendenciák. Az ország gazdasági helyzetének és kilátásainak értékelése, valamint a saját anyagi helyzetével kapcsolatos várakozások 1999 közepe óta fokozatosan javulnak, a saját anyagi helyzet értékelése pedig gyakorlatilag nem változott. Az előző hónaphoz képest a négy vizsgált dimenzió közül észrevehető változás az ország gazdasági helyzete, valamint annak kilátásai tekintetében történt.
- 2002 márciusának második felében a kormány, az ellenzék és a demokrácia megítélése nem szignifikáns mértékben, de egyaránt javult. A demokrácia megítélése 1999 tavasza, azaz méréseink kezdete óta még sosem volt ilyen jó, csak 1999 májusában volt megközelítőleg ilyen mértékű a kapott eredmény. Ha a kormány és az ellenzék együttes megítélését vizsgáljuk, akkor láthatjuk, hogy a válaszadók egynegyede vagy a kormány, vagy az ellenzék eddigi teljesítményéről nem tudott egyértelmű értékelést adni. A válaszadók egytizede mind a kormány, mind pedig az ellenzék tevékenységével elégedetlen, és valamivel magasabb azok aránya, akik mindkettővel elégedettek. Csak a kormány tevékenységével elégedett a válaszadók közel egyharmada, és csak az ellenzék munkáját ítéli meg pozitívan egyötödük.

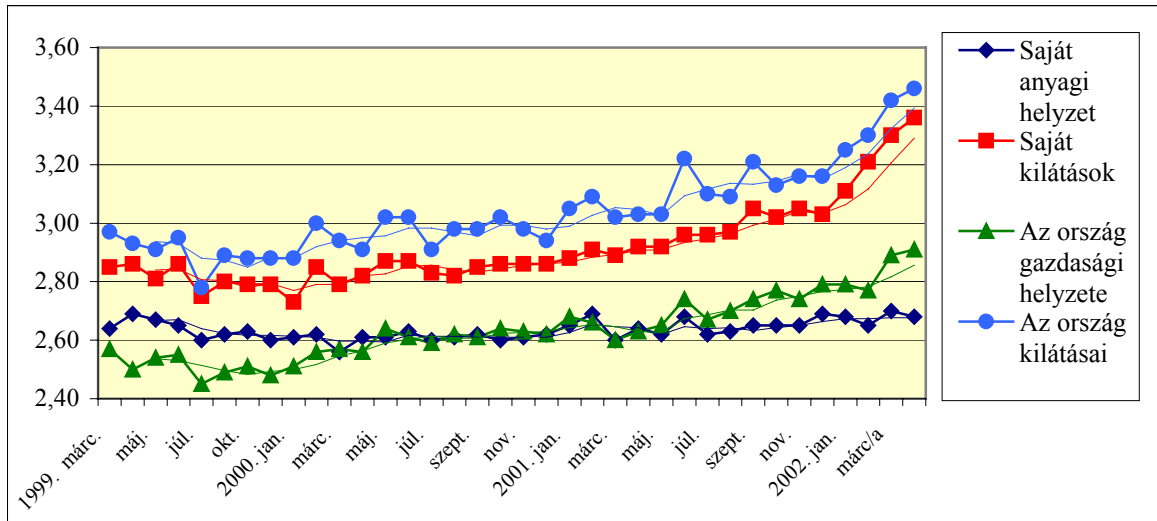
1. Vélemények az állampolgárok saját anyagi és az ország gazdasági helyzetéről, a jövőbeli kilátásokról

2002 márciusában két alkalommal is megkérdeztük, hogy az állampolgárok miként értékelik saját anyagi helyzetüket, és milyen kilátásokkal néznek jövőjük elé. Megkérdeztük továbbá őket arról is, hogy miként vélekednek az ország gazdasági helyzetéről, és milyen várakozásaik vannak a kérdezés időpontját követő egy évre vonatkozóan. Mind a négy kérdéshez egy-egy ötfokú értékelési skálát mellékelünk. Az elemzés során is elsősorban az átlagértékekre támaszkodtunk. A második adatfelvételtől készült vizsgálat eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze.

- Mind a négy vizsgált dimenzióban folytatódtak a folyamatok korábbi fő trendjei. Az ország gazdasági helyzetének értékelése, a saját anyagi és az ország gazdasági helyzetével kapcsolatos várakozások 1999 közepe óta fokozatosan javulnak, a saját anyagi helyzet értékelése pedig gyakorlatilag változatlan. Az előző hónaphoz képest a mind a négy vizsgált dimenzióban kismértékű változás történt. Az ország gazdasági helyzetéről és kilátásairól alkotott vélemények átlaga kisebb mértékben emelkedtek előbbi átlagpontszáma 2,89-ről 2,91-re, utóbbié pedig 3,42-ről 3,46-ra nőtt. A saját anyagi helyzet kilátási tekintetében is növekedett az átlagpontszám: 3,30 helyett most 3,36-ot mértünk. A saját anyagi helyzet megítélésében gyenge, 0,02 százalékpontos csökkenés mutatható ki. (1.1. és 1.2. ábra).
- A saját anyagi kilátások és az ország gazdasági kilátásainak megítélése terén az átlagpontok emelkedését tapasztaltuk, ami mögött továbbra is az optimisták arányának növekedése és a pesszimisták arányának csökkenése áll. A korábbiakkal ellentétben egyre jellemzőbb továbbá a változatlanságra számítók arányának csökkenése is. Ezek az összefüggések mindkét dimenzióban jelen vannak, tehát folytatódik az egyéni anyagi kilátások és az ország gazdasági kilátásainak megítélésében 1999 áprilisa óta mutatkozó optimizmus növekedése, illetve pesszimizmus csökkenése. A saját anyagi helyzetük változását optimistán látók aránya most először érte el a változatlanságot prognosztizálók hányadát. (1.3 és 1.4. ábra)
- A négy kérdésben elfoglalt álláspontok egymással eltérő erejű, de szignifikáns és pozitív kapcsolatot mutatnak (1.5.–1.9. táblázat). Eszerint minél elégedettebb a válaszoló saját anyagi, vagy az ország gazdasági helyzetével, annál pozitívabban a következő egy évre vonatkozó várakozásai. Ugyanezt mondhatjuk el a saját anyagi helyzet és az ország gazdasági helyzetének tekintetében is: minél kedvezőbbnek látja valaki saját jövőjét, annál nagyobb valószínűséggel vár az ország gazdasága esetében is pozitív változásokat.
- A kérdezett neme, életkora, iskolai végzettsége, jövedelmi helyzete és gazdasági aktivitása többé-kevésbé meghatározza a vizsgált kérdések esetében megfogalmazott véleményeket, elsősorban a jelenlegi anyagi és a gazdasági helyzettel kapcsolatosakat (1.10. táblázat). Mind a négy dimenzióban igaz, hogy az iskolai végzettség, valamint a jövedelem növekedésével jobbnak látják a saját vagy országos gazdasági helyzetet, és ezek jövőjét is optimistábban ítélik meg a válaszolók. Saját anyagi helyzetüket az átlagpontszámhoz képest valamivel jobbnak látják a vállalkozók, ám a középkorúak és a munkanélküliek az átlagosnál rosszabbnak, míg a kilátások tekintetében a fiatalok és a fővárosiak derülátóbbak, a nyugdíjasok borúlátóbbak a többi csoporthoz képest. Az ország gazdasági helyzetét a férfiak a nőknél jobbnak látják, míg az ország gazdasági kilátásait a vidéki lakosokkal szemben a fővárosiak optimistábban ítélik meg.

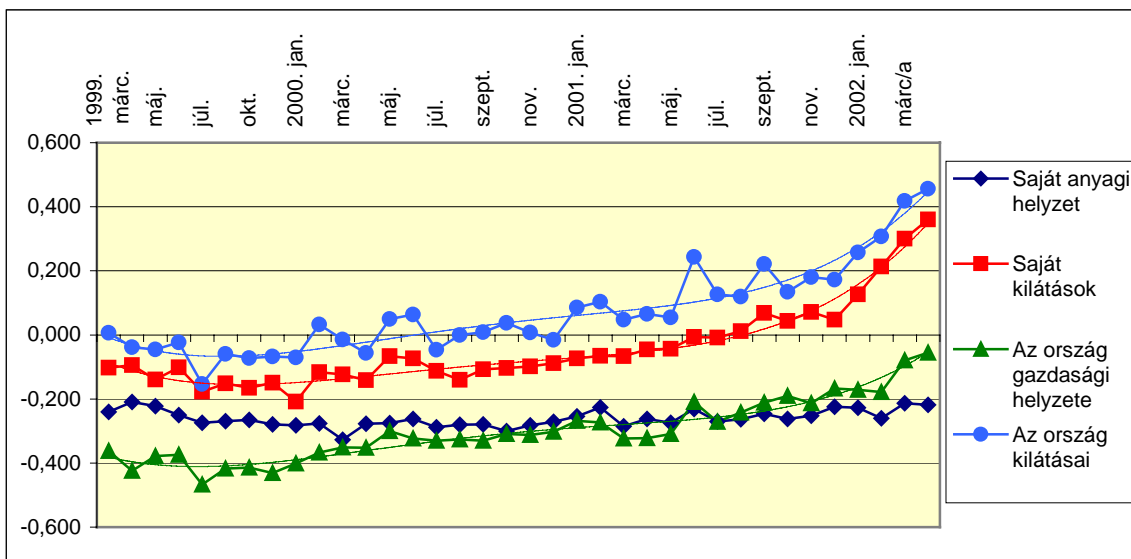
1.1. ábra. A lakosság helyzetértékelése saját anyagi helyzetére és az ország gazdasági állapotára vonatkozóan – a válaszok átlagainak időbeli összehasonlítása

A grafikonon szereplő görbék az 1999 márciusa óta eltelt időszak adatait rendezik idősorosan az adott kérdésben. Az egyes pontok az adott hónapban, egy ötfokú skálán értékelt vélemények átlagát jelölik (1– nagyon rossz, 5 – nagyon jó). A görbékhez illesztett trendvonalak háromhavi mozgóátlag-számítással készültek. Ennek lényege, hogy az adott havi adat a három legutolsó hónap adatainak átlagaként áll elő.

1.2. ábra. A lakosság helyzetértékelése saját anyagi helyzetére és az ország gazdasági állapotára vonatkozóan – időbeli összehasonlítás

A grafikonon szereplő görbék az 1999 márciusa óta eltelt időszak adatait rendezik idősorosan az adott kérdésben. Az egyes pontok az adott hónapban megfogalmazódott pozitív és negatív vélemények számának különbségét mutatják az összes érvényes válaszhoz viszonyítva. A mutató értéke 0, ha a pozitív és negatív vélemények száma azonos, -1, ha nincs pozitív vélemény és +1, ha nincs negatív vélemény. A görbékhez illesztett trendvonalak negyedfokú polinomiális típusúak.

1.1.–1.2. táblázat. Vélemények az állampolgárok jelenlegi és jövőbeli saját anyagi helyzetéről*
(ötfokú skálán: 1 – nagyon rossz, illetve sokkal rosszabb, mint most; 5 – nagyon jó, illetve sokkal jobb, mint most)

Saját anyagi helyzet	N=	%
Nagyon jó	7	0,5
Jó	137	9,1
Nem is jó, nem is rossz	897	59,1
Rossz	321	21,1
Nagyon rossz	156	10,3
<i>Összesen</i>	<i>1518</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>2,68</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	1	0,0

Saját anyagi kilátások	N=	%
Sokkal jobb, mint most	22	1,7
Jobb, mint most	583	43,2
Ugyanílyen	623	46,2
Roszbabb, mint most	101	7,5
Sokkal rosszabb, mint most	19	1,4
<i>Összesen</i>	<i>1348</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>3,36</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	171	11,3

*Az összes megkérdezett százalékában

1.3.–1.4. táblázat. Vélemények az ország jelenlegi és jövőbeli gazdasági helyzetéről*
(ötfokú skálán: 1 – nagyon rossz, illetve sokkal rosszabb, mint most; 5 – nagyon jó, illetve sokkal jobb, mint most)

Az ország gazdasági helyzete	N=	%
Nagyon jó	2	0,2
Jó	238	16,5
Nem is jó, nem is rossz	883	61,0
Rossz	265	18,3
Nagyon rossz	57	3,9
<i>Összesen</i>	<i>1445</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>2,91</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	74	4,9

Az ország gazdasági kilátásai	N=	%
Sokkal jobb, mint most	20	1,5
Jobb, mint most	639	49,9
Ugyanílyen	547	42,7
Roszbabb, mint most	65	5,1
Sokkal rosszabb, mint most	9	0,7
<i>Összesen</i>	<i>1280</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>3,46</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	239	15,7

*Az összes megkérdezett százalékában

1.5. táblázat**A saját anyagi helyzet és az arra vonatkozó kilátások értékelése közötti kapcsolat (%)**

	Jobb lesz	Nem változik	Roszbabb lesz	Összesen	N=
Jó	50,4	47,5	2,2	100,0	139
Se nem jó, se nem rossz	46,6	47,1	6,3	100,0	796
Roszs	39,8	43,9	16,3	100,0	412
Összesen	44,9	46,2	8,9	100,0	1347

chi2=42,8; szf=4; szgf=0,000

1.6. táblázat**A saját anyagi helyzet és az ország gazdasági helyzetének értékelése közötti kapcsolat (%)**

	Jó	Se nem jó, se nem rossz	Roszs	Összesen	N=
Jó	45,8	48,6	5,6	100,0	142
Se nem jó, se nem rossz	16,6	67,4	16,0	100,0	863
Roszs	7,5	52,6	39,9	100,0	439
Összesen	16,7	61,1	22,2	100,0	1444

chi2=202,7; szf=4; szgf=0,000

1.7. táblázat**A saját anyagi helyzet és az ország gazdasági helyzetével kapcsolatos kilátások értékelése közötti kapcsolat (%)**

	Jobb lesz	Nem változik	Roszbabb lesz	Összesen	N=
Jó	67,2	32,1	0,8	100,0	131
Se nem jó, se nem rossz	53,7	41,7	4,6	100,0	769
Roszs	41,7	48,0	10,3	100,0	379
Összesen	51,5	42,6	5,9	100,0	1279

chi2=40,9; szf=4; szgf=0,000

1.8. táblázat**A saját anyagi helyzetre és az ország gazdasági helyzetére vonatkozó kilátások értékelése közötti kapcsolat (%)**

	Jobb lesz	Nem változik	Roszbabb lesz	Összesen	N=
Jobb lesz	78,9	19,5	1,6	100,0	568
Nem változik	31,1	65,2	3,6	100,0	549
Roszbabb lesz	16,8	41,1	42,1	100,0	95
Összesen	52,4	41,9	5,7	100,0	1212

chi2=527,3; szf=4; szgf=0,000

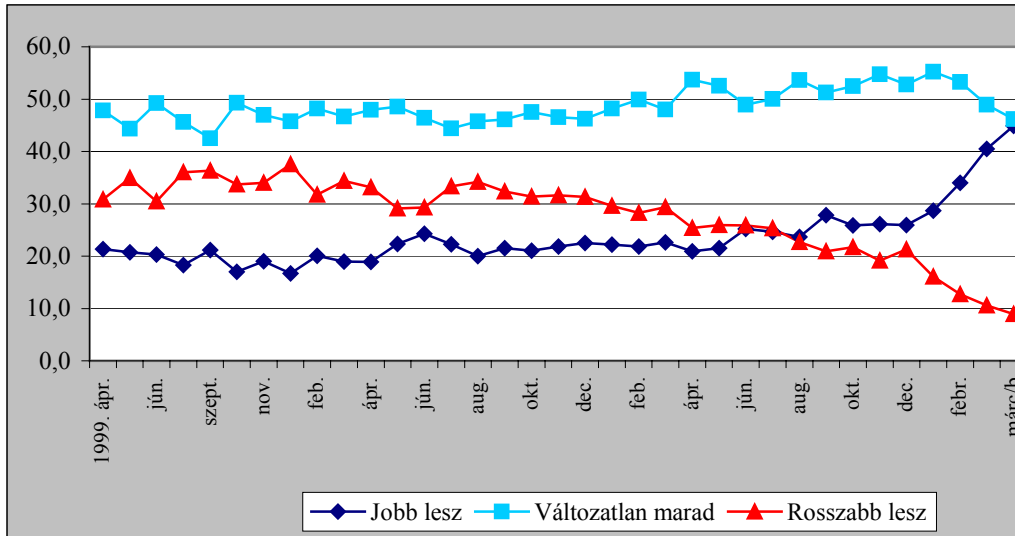
1.9. táblázat**Az ország gazdasági helyzete és az arra vonatkozó kilátások értékelése közötti kapcsolat (%)**

	Jobb lesz	Nem változik	Roszbabb lesz	Összesen	N=
Jó	73,1	26,0	0,9	100,0	223
Se nem jó, se nem rossz	50,3	45,9	3,8	100,0	784
Roszs	37,4	47,2	15,5	100,0	265
Összesen	51,6	42,7	5,7	100,0	1272

chi2=106,2; szf=4; szgf=0,000

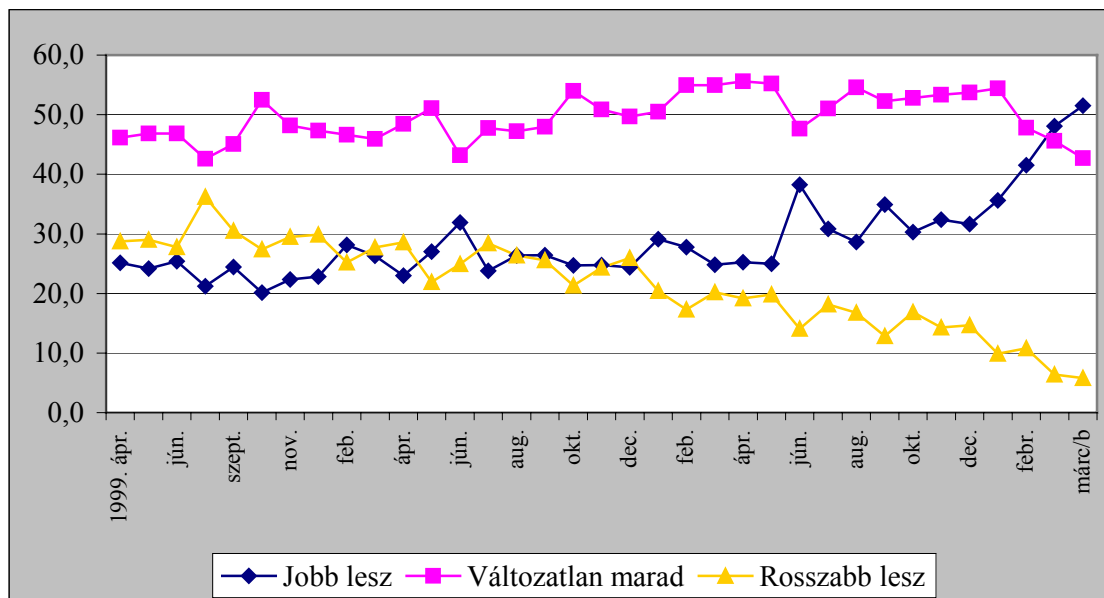
1.3. ábra A lakosság saját anyagi helyzetére vonatkozó kilátások időbeli változása

A grafikonon szereplő görbék az 1999 áprilisa óta eltelt időszak adatait rendezik idősorosan a saját anyagi helyzet kilátásainak kérdésében. Az egyes pontok az adott hónapban, az ötfokú skála háromfokúvá összevont értékeivel megjelenített vélemények átlagát jelölik (1–rosszabb lesz, 2–változatlan marad, 3–jobb lesz). A görbékhez illesztett trendvonalak háromhavi mozgóátlag-számítással készültek. Ennek lényege, hogy az adott havi adat a három legutolsó hónap adatainak átlagaként áll elő.

1.4. ábra A lakoságnak az ország gazdasági helyzetére vonatkozó kilátásainak időbeli változása

A grafikonon szereplő görbék az 1999 áprilisa óta eltelt időszak adatait rendezik idősorosan az ország gazdasági helyzete kilátásainak kérdésében. Az egyes pontok az adott hónapban, az ötfokú skála háromfokúvá összevont értékeivel megjelenített vélemények átlagát jelölik (1–rosszabb lesz, 2–változatlan marad, 3–jobb lesz). A görbékhez illesztett trendvonalak háromhavi mozgóátlag-számítással készültek. Ennek lényege, hogy az adott havi adat a három legutolsó hónap adatainak átlagaként áll elő.

1.10. táblázat Az állampolgárok saját és az ország helyzetének szubjektív megítélése társadalmi-gazdasági jellemzők szerinti bontásban

	Jelenlegi anyagi helyzet	Anyagi helyzet egy év múlva	Az ország jelenlegi gazdasági helyzete	Az ország gazdasági helyzete egy év múlva
NEM				
férfi	2,70	3,37	2,95	3,47
nő	2,67	3,36	2,86	3,46
<i>Együtt</i>	2,68	3,36	2,91	3,46
<i>N=</i>	1518	1348	1445	1280
ÉLETKOR				
18–39	2,74	3,48	2,91	3,50
40–59	2,61	3,29	2,92	3,45
60–	2,67	3,26	2,88	3,42
<i>Együtt</i>	2,68	3,36	2,91	3,46
<i>N=</i>	1507	1336	1433	1268
ISKOLAI VÉGZETTSÉG				
legfeljebb általános iskola	2,46	3,31	2,78	3,40
szakmunkásképző	2,60	3,33	2,84	3,43
érettségi	2,87	3,42	2,99	3,52
felsőfokú	3,09	3,43	3,20	3,57
<i>Együtt</i>	2,68	3,36	2,91	3,46
<i>N=</i>	1516	1347	1443	1279
JÖVEDELMI HELYZET				
legsó ötöd	2,33	3,26	2,82	3,34
második ötöd	2,50	3,45	2,75	3,55
harmadik ötöd	2,61	3,32	2,95	3,46
negyedik ötöd	2,79	3,37	2,91	3,46
legfelső ötöd	3,11	3,37	3,07	3,58
<i>Együtt</i>	2,67	3,35	2,90	3,48
<i>N=</i>	1086	980	1051	936
GAZDASÁGI AKTIVITÁS				
alkalmazott	2,75	3,39	2,93	3,47
önálló, vállalkozó	2,91	3,47	2,95	3,48
nyugdíjas	2,64	3,25	2,89	3,43
munkanélküli	2,20	3,49	2,71	3,46
egyéb inaktív	2,78	3,44	2,97	3,52
<i>Együtt</i>	2,68	3,36	2,91	3,46
<i>N=</i>	1518	1348	1445	1280
TELEPÜLÉS JOGÁLLÁSA				
Budapest	2,73	3,41	2,92	3,56
megyei jogú város	2,76	3,33	2,94	3,43
város	2,66	3,33	2,89	3,46
község	2,62	3,38	2,89	3,44
<i>Együtt</i>	2,68	3,36	2,91	3,46
<i>N=</i>	1518	1348	1445	1280

2. A politika szereplőinek és a demokrácia állapotának lakossági megítélése

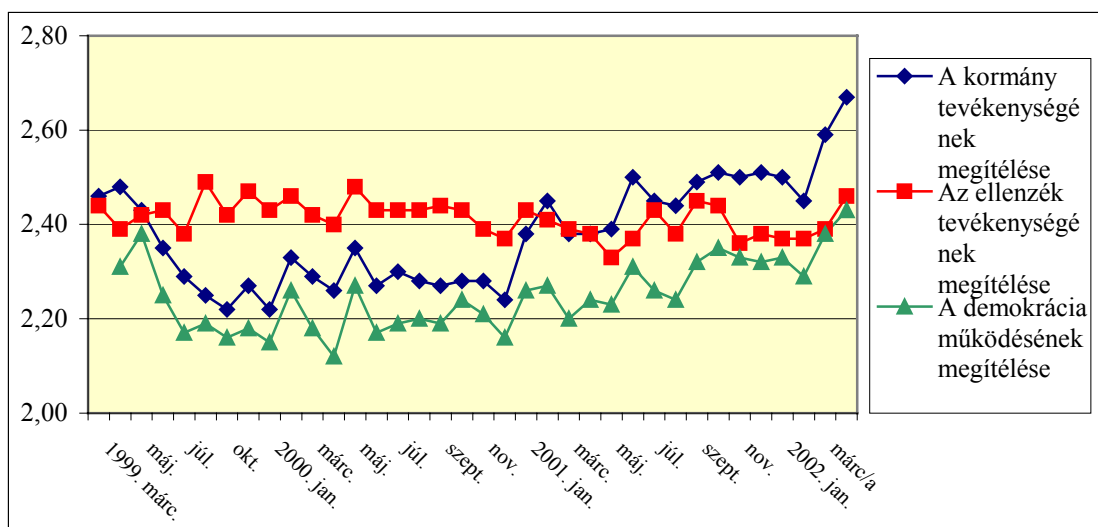
A 2002. márciusi második vizsgálatban is kíváncsiak voltunk arra, hogy az állampolgárok miként értékelik kormány és az ellenzék eddigi tevékenységét és a demokrácia magyarországi működését. Mindhárom kérdéshez egy-egy négyfokú értékelési skálát mellékelünk. Az elemzés során elsősorban az átlagértékekre támaszkodtunk. A vizsgálat eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze.

- Ebben a hónapban a mindhárom terület megítélése kis mértékben javult: a március eleji 2,59-es átlagértékről március közepére 2,67-re változott a kormány megítélése. Az ellenzék esetében 2,39-es érték 2,46-ra, a demokrácia esetében 2,38-ról 2,43-ra módosult az értékelést kifejező átlagpontszám. A demokrácia megítélésére kapott pontszám az eddigi méréseink alapján a legmagasabb érték. Ezt megközelítő magas pontszámot utoljára 1999 májusában regisztráltunk. (2.1. ábra)
- A felnőtt korú lakosság közepesen értékeli a jelenlegi kormány beiktatása óta végzett tevékenységét. A válaszok átlaga ebben a hónapban 2,67 volt, ami kis mérvű javulást mutat. A kormány tevékenységét pozitívan értékelők aránya márciusban 22 százalékponttal meghaladja a negatívan minősítőket. (2.1. táblázat). A vidékiek kormányról alkotott véleménye pozitívabb, mint a budapestieké, és ugyanez a különbség mutatkozik a fiatalabbak és a középkorúak, valamint a nők és a férfiak esetében. A jövedelem és az iskolai végzettség növekedésével nő a kormánnyal való elégedettség mértéke is. A munkanélküliek azonban az átlagosnál alacsonyabb pontszámmal minősítik a kormányt, ellentétben a munkanélküliek csoportját természetesen nem tartalmazó egyéb inaktívak által adott legmagasabb pontszámmal. (2.5. táblázat). Ezek azonban nem túl erőteljes összefüggések, így továbbra is igaz az, hogy a kormány megítélése egyre homogénebbé válik a különböző társadalmi-demográfiai csoportokban.
- Az ellenzék működésének értékelésében, mint láttuk, a hónapon belül kismértékű változás történt, 2,39-ről 2,46-ra nőtt az ellenzék értékelését jelző átlagpontszám (2.1. ábra). Az előző adatfelvételhez képest az is változott, hogy most már közel azonos az inkább pozitív véleményt formálók és az inkább negatív véleményt formálók aránya, az egyértelműen negatív minősítést adók aránya (11%) pedig közel háromszorosa a az egyértelműen pozitívan vélekedők (4%) arányának. Továbbra is megfigyelhető az a különbség, hogy a négyfokú skála két szélső kategóriájába arányosan kevesebb válasz érkezik az ellenzék, mint a kormány megítélése esetében. Az ellenzék tevékenységének értékelésekor a bizonytalanok aránya továbbra is kétszerese a kormány megítélése esetében regisztrálnak. (2.2. táblázat) A társadalmi-demográfiai változók mentén nézve pozitívabb az ellenzékéről alkotott véleménye a középkorúaknak és a férfiaknak, de magasabb pontszámot adtak a vidéki városokban élők és az alacsonyabb iskolai végzettségűek is. (2.5. táblázat).
- Ha a kormány és az ellenzék együttes megítélését vizsgáljuk, akkor láthatjuk, hogy a válaszadók egynegyede vagy a kormány, vagy az ellenzék eddigi teljesítményéről nem tudott egyértelmű értékelést adni. A válaszadók 9%-a mind a kormány, mind pedig az ellenzék tevékenységével elégedetlen, és 17% azok aránya, akik mindkettővel elégedettek. Csak a kormány tevékenységével elégedett a válaszadók 28%-a, és csak az ellenzék munkáját ítéli meg pozitívan egyötödük (2.4. táblázat és 2.2. ábra).

- A magyar demokrácia megítélése az 1999 tavasza óta folytatott méréseink alapján az eddigi legmagasabb értéket mutatja. Az érvényes válaszok átlaga 2,43, míg néhány héttel korábban ugyanez a mutató 2,38 volt (2.1. ábra). Ebben a hónapban az elégedettek aránya kevesebb, mint 3 százalékponttal haladta meg az elégedetlenekét (2.3. táblázat), s mint ilyen, ez a tendencia is megfordult az előző adatfelvételig tartó periódushoz képest. Az átlagosnál valamivel elégedettebbnek mutatkoznak az inaktívak (a munkanélküliek kivételével), a vállalkozók, a fiatalok és a legmagasabb jövedelműek, de akárcsak a kormány megítélésének esetében, időben ebben a dimenzióban is a háttérváltozók magyarázó erejének jelentős csökkenését tapasztaljuk. (2.5. táblázat). Minél elégedettebb valaki az Orbán-kormány tevékenységével, annál pozitívabban nyilatkozik a demokrácia magyarországi működéséről. Ez a kapcsolat igen erős: míg a kormányról teljes mértékben negatív véleményt alkotók esetében a demokrácia működésére vonatkozó válaszok átlaga 1,63, addig a csak pozitívan vélekedők esetében ugyanez a mutató 2,99. Az ellenzék és a demokrácia működésének megítélése között valamivel gyengébb kapcsolat tapasztalható. Erre a kapcsolatra az jellemző, hogy minél pozitívabban értékeli a válaszadó az ellenzékot, annál jobban csökken a demokrácia működését minősítő válaszok átlagértéke.

2.1. ábra A kormány és az ellenzék tevékenységének megítélése időbeni összehasonlításban

A grafikonon szereplő görbék az 1999. március óta eltelt időszak adatait rendezik idősorosan az adott kérdésben. Az egyes pontok a válaszok a négyfokú skálán (1 – egyértelműen negatívan, 4 – egyértelműen pozitívan) mért válaszok átlagait jelentik az adott kérdésben, az adott hónapban. A görbékhez illesztett trendvonalak háromhavi mozgóátlag-számítással készültek. Ennek lényege, hogy az adott havi adat a három legutolsó hónap adatainak átlagaként áll elő.

2.1. táblázat
Az Orbán-kormány tevékenységének megítélése
(négyfokú skálán: 4 – egyértelműen pozitív, 1 – egyértelműen negatív)

	N=	%
Egyértelműen pozitívan	236	17,4
Inkább pozitívan	590	43,6
Inkább negatívan	372	27,5
Egyértelműen negatívan	155	11,5
<i>Összesen</i>	<i>1353</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>2,67</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	166	10,9

*az összes megkérdezett százalékában

2.2. táblázat
Az ellenzék munkájának megítélése
(négyfokú skálán: 4 – egyértelműen pozitív, 1 – egyértelműen negatív)

	N=	%
Egyértelműen pozitívan	67	4,4
Inkább pozitívan	530	45,7
Inkább negatívan	439	37,8
Egyértelműen negatívan	125	10,7
<i>Összesen</i>	<i>1160</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>2,46</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	359	23,6

*az összes megkérdezett százalékában

2.3. táblázat
Elégedettség a demokrácia működésével
(az érvényes válaszok százalékában,
négyfokú skálán: 4 – nagyon elégedett, 1 – nagyon elégedetlen)

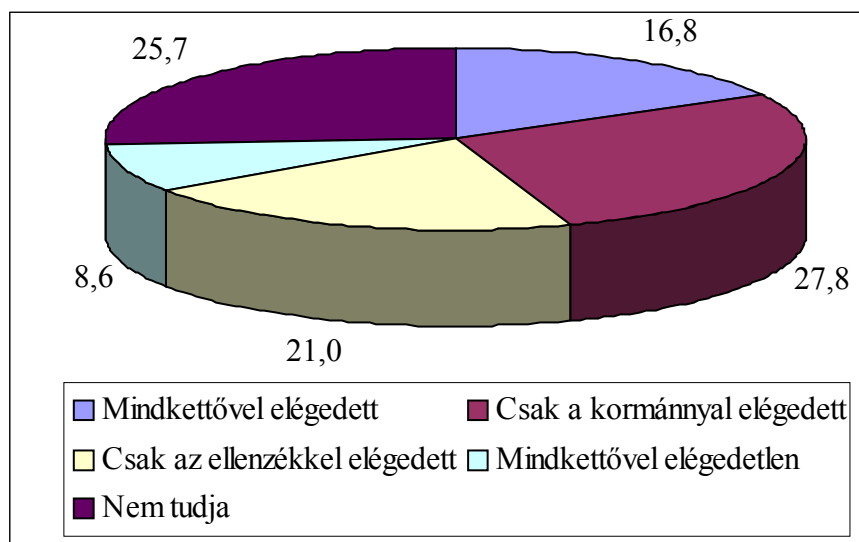
	N=	%
Nagyon elégedett	39	2,8
Elégedett	666	48,5
Elégedetlen	508	37,0
Nagyon elégedetlen	160	11,6
<i>Összesen</i>	<i>1373</i>	<i>100,0</i>
<i>Átlag</i>	<i>2,43</i>	
Nem tudja, nem válaszolt*	143	9,6

*az összes megkérdezett százalékában

2.4. táblázat A kormány és az ellenzék tevékenységének együttes megítélése

	N=	%	Az érvényes válaszok %-ában
Mindkettővel elégedett	256	16,8	22,7
Csak a kormánnyal elégedett	422	27,8	37,4
Csak az ellenzékkel elégedett	319	21,0	28,3
Mindkettővel elégedetlen	131	8,6	11,6
(Összesen)	1128	74,3	100,0
Nem tudja, nem válaszolt	391	25,7	–
Összesen	1519	100,0	–

2.2. ábra A kormány és az ellenzék tevékenységének együttes megítélése

2.5. táblázat A kormány és az ellenzék tevékenységének, valamint a demokrácia magyarországi működésének lakossági megítélése társadalmi-gazdasági jellemzők szerinti bontásban

	A kormány megítélése	Az ellenzék megítélése	A demokrácia működésének megítélése
NEM			
férfi	2,61	2,52	2,43
nő	2,72	2,41	2,42
<i>együtt</i>	2,67	2,46	2,43
<i>N=</i>	1353	1160	1373
ÉLETKOR			
18-39	2,71	2,45	2,50
40-59	2,61	2,52	2,36
60-	2,67	2,41	2,38
<i>együtt</i>	2,67	2,47	2,42
<i>N=</i>	1342	1152	1361
ISKOLAI VÉGZETTSÉG			
legfeljebb általános iskola	2,62	2,46	2,42
szakmunkásképző	2,70	2,55	2,42
érettségi	2,68	2,45	2,43
felsőfokú	2,72	2,36	2,45
<i>együtt</i>	2,67	2,46	2,43
<i>N=</i>	1352	1160	1371
JÖVEDELMI HELYZET			
legalsó ötöd	2,60	2,52	2,36
második ötöd	2,63	2,62	2,38
harmadik ötöd	2,70	2,57	2,43
negyedik ötöd	2,70	2,43	2,43
legfelső ötöd	2,78	2,38	2,55
<i>együtt</i>	2,68	2,51	2,43
<i>N=</i>	986	857	999
GAZDASÁGI AKTIVITÁS			
alkalmazott	2,67	2,50	2,44
önálló, vállalkozó	2,59	2,39	2,55
nyugdíjas	2,65	2,45	2,39
munkanélküli	2,53	2,60	2,28
egyéb inaktív	2,84	2,36	2,51
<i>együtt</i>	2,67	2,46	2,43
<i>N=</i>	1353	1160	1373
TELEPÜLÉS JOGÁLLÁSA			
Budapest	2,52	2,40	2,33
megyei jogú város	2,69	2,55	2,48
város	2,65	2,54	2,38
község	2,75	2,40	2,74
<i>együtt</i>	2,67	2,46	2,43
<i>N=</i>	1353	1160	1373